

A szívünkhöz közelség indoklására személyes emlékeket is említhetnénk. Barát-
kozó és szervező tehetsége révén az ő igazgatása idején a budapesti Bolgár Kultu-
rális Központ nem egyszer tágabb, meghittebb otthonává lett a magyar íróknak,
mint amelyet bármely más hazai intézmény kínált pályatársainknak az elmúlt év-
tizedben.

Amiért pedig a jövődre vetítve is leginkább becsülnünk kell Nikolov műkö-
dését, az éppen a magyar irodalom, a magyar líra Bulgáriába közvetítésének állha-
tatos szolgálata. Nem csak a bolgár Petőfi-kötetben vállalt nyolcvan verset, nem
csak József Attila-fordításait adta ki önálló kötetben, Nagy Lászlót is ő szólaltatta
meg legodaadóbb munkával. A fiatal magyar költők bemutatkozó kötete, Garai Gá-
bor versgyűjteménye, de a 19., 20. századi magyar költők ötödfélszáz oldalas antoló-
giája is az ő szerkesztői, fordítói, fiológusi gondját dicséri.

Nikolov válogatott verseinek készülő magyar kiadása szerény törlesztés is tehát
mindazért, amit ő a „magyar pegazus” balkáni domesztikálásáért végez.

NINO NIKOLOV

Tombolnak a napszelek

Nikola Furnadzsievnek

*A hosszú tél-víz-ár után, im, nem tavasz van,
buja esők alatt nyár sincs, úgy érzem —
az ősz, az ősz tombol zablázhatalan,
tombolnak a napszelek az égen.*

*E napban élek én, és ő meg énbennem él.
Kitöltjük egymást adakozva, míg
a pillanat aranysárgába, rőtbe, zöldbe tér.
Fest az ősz. Újra váltja színeit.*

*Madárrajként szétröppennek a lombok.
Fellegek úsznak el, s marad a kék világ.
Drótok nesztét, amely az oszlopokon zsongott,
énekzavakká változtatom át.*

*Gazdag vagyok, mert bennem minden érzés
színné duzzad, mielőtt tovazeng;
nem hágy el addig, míg hanggá nem ért, és
visszhangzik bennem, míg föl nem kereng.*

*Tombol a napszél, topolyalevéllal
árasztja el a vedlő hársakat,
mint tavaszról sütő, utolsó, tiszta fényjel,
a napok ágain almák virítanak.*

Cigány a Tisza menti szőlőben

*E nyáridőn honnét került vajon
a vig hegedűs, ki a hurkolt,
zsibongó, idegvékony húrokon
fogja vonóját, mint az ostort?*

*Fullasztó délben miként jöhetett
alkonyfekete hangszerével,
átszelve annyi irdatlan teret,
Gangesztől míg e partra ért el?*

*Lelkét a sztyeppe síkján lopta, de
küllemre Himalája-alkat —,
az életének nem volt kezdete,
hisz vége sincs sosem a dalnak.*

*Poros mezőn mezítláb baktatott,
mint lótolvaj, vigyázva, csendben,
akárha óriás kedély lobog,
jött lélegzőn a füstös ember.*

*Szőlőbe érve meghajlott kicsit,
töltött, nem várva kínálatra —,
Tiszából este lovak isznak így,
kortyolva, hars foguk mutatva.*

*Végül arcába lötykölte borát,
két vállába törölt kezével,
majd vonóval a hűrt úgy fogta át,
minthogyha lovat kötne épp el.*

*Kettőt rántott s már vihar kerekült,
mennydörgés vad robaja kélt, és
a két húron felhők serege gyűlt,
gátat szakítva fújt a szélvész.*

*Pendelyre pendelyt kanyarítva fönt
sötétbe fúlt a Nap derengve,
a fojtott Puszta alélva hökkölt,
mint amikor villan a penge.*

*S dúlt irgalmatlan, tombolt a vihar,
belétiport a gabonákba,
láttam, ahogy tépázva hullt a gally,
láttam a rétet szétzilálva...*

*Kiáltva szinte sírni kezdtem ott,
hogy átkozva az ég vad lelkét,
e zord estében, mint a magyarok,
higgyem, a kétszer kettő nem négy.*

*De kacsintott a habókos cigány,
ki csak játszott a zivatarnak, —
mert vihar nélkül nincs muzsika, s tán
bánat nélkül dal sem fakadhat.*

Szeged, 1957

Én kis Kolombuszom!

*Én kis Kolombuszom!
Nincs neked háromárbócos hajód,
karcsú táskával járod a földet keresztül-kasul.
S nem akadtál új kontinensre.
Parányi lakkcipőd sem
hagyott nyomot az örök homokon.*

*Mit ér,
hogy annyi tengert áthajóztál,
hogy riksán vitetted magad,*

*csárdást roptál, s hogy
láttad a fehér éjszakákat,
a Big-Bent,
minareteket...
Tündöklő hajnal
seholsem várt téged.*

*Bulvárok,
utcai órák,
röpké találkozások.
Gyors válás,
kurta levelek...
Üznek, elérnek téged
idegen pályaudvarokon,
de megkérdezni félnek:
nem vagy magad?*

*Hallgass rám, kis Kolombuszom:
ne kergetőzz tovább a széllel!
Hazátlan-
otthonatlanul
nincs boldog út a földön.*

*Tegnap Budán
körülvettek a régi barátok,
az összehajló levelek, ágak hosszan súgdostak:
— Lám, te visszajöttél,
és ő?*

Budapest, 1957

Csupasz lábak

*Van aki terveket sző, majd újra szövi más,
míg körben a világ forog hiába:
az utcán meg, akár ígészó kihívás,
lépked egy kicsi lány, csupasz a lába.*

*Töprengés nélkül, vígan tör be ő,
csupasz remény gyanánt a sokaságba;
a fényes csizma és a sok drága cipő
megáll, hadd menjen, hisz csupasz a lába.*

*A lüktető utak mohó kockaköve
vár mind a meztelen talpsimulásra,
de száll a perc, ördögbe is! vele
repül a lány, kinek csupasz a lába.*

*Stoplámpák villognak, tülkölnek a dudák,
három szemmel villog a jelzőlámpa.*

*A keréknyomok is nyakukat nyújtánák,
csókolva őt, kinek csupasz a lába.*

*Megiramodik és nem fordul vissza se,
elfödi egy sarok, egy atya válla,
de emberek vagyunk, egyként űzi ugy-e
szemünk a lányt, kinek csupasz a lába.*

*Hosszan ragyogjatok pászmás reflektorok,
csillogjon minden fénylő kapu tárva —,
pénz, dicsőség nélkül, ki győzött, hódított
úgy mint e lány, kinek csupasz a lába.*

*Város? Vidám pokol, ha végigjárhatod,
ezt, azt, valamit fizet valahára,
és mindent megtanul, mindenről tudni fog
a kicsi lány, kinek csupasz a lába.*

*Mignem a sors nagy, lakkos sarkokat
ád a csupasz talpakra, ekként edzve
a sugárúthoz, mely merő jóindulat,
mint rossz tanár, ha példás volt a lecke.*

Őseim

*Őseim konok hegylakók, — az arcukat
nélkülözések szabdalták tele, —
két lóval indultak el a töretlen,
barázdálatlan tág mező fele.*

*Szekéraljban lapultak mind a gyerekek,
s házukban, melyet odahagytak eképp,
széjjelkúszott a csend, a sárga sikló, —
érezve már a nyirkos ősz lehet.*

*Tűzhelyük hűlt hamuja szállt a szélbe
még mielőtt az eső megeredt.
Ablakukra, akár vakok szemére,
nyargaló köd tapadt, meg szürkület.*

*Majd hó roskadt a fákra, minden öreges
fekete ágkezet fehéren összefont,
és mint a vézna viaszgyertya égett
kicsiny hegyi falu fölött a csonka hold.*

*Nincs vakkanás, nincs röffenés, csupán
macskaléptek nyomára néz a virradat.
Az utolsó kis állat is elhagyta lám,
az éhségtől csikorgó falakat.*

FODOR ANDRÁS fordításai